

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyitólérbén minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre [5 kor
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
diszkrétusok, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög-
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknek árkedvezmény.

Már duhajkodnak.

— jul. 6.

Az a pártközi konferencia, melyet a képviselőház elnöke hívott össze, hogy a pártoknak alkalom legyen a képviselőház munkarendjére nézve nyilatkozni, eredmény nélkül végződött. A kormányának a konferenciával tudvalevőleg az volt a célja, hogy az országot az eksz-leksz állapotól minél előbb megszabadítsa s e végből kívánatosnak találta, hogy a képviselőház a válaszfelirat tárgyalása előtt intézze el az indemnitást és ujonejavaslatokat. Justh Gyula azonban és vele egyetértően a néppárt, nem hajlandók belátni a törvényen kívüli állapot súlyos voltát s mintbogy cselekvési szabadságukat teljes mértékben fenn akarják tartani, provokáltak, hogy a miniszterelnök, aki a munkarend dolgát nem szándékszik hatalmi kérdéssé tenni, elálljon tervétől.

Ezzel tehát az ország tovább nyögheti az eksz-leksz terheit. Akinek van pénzbeli vagy másnemű járandósága az államtól, várjon összetett kezekkel tehetetlenül mindaddig, míg Justh Gyulának és a néppártnak megméltóztatik engedni, hogy az állam kikerüljön az eksz-lekszből s folyósíthassa a fizetéseket. Hogy az állam polgárainak ezrei és ezrei kisebb-nagyobb arányban megsínylik ezt az állapotot, azal ezek az urak nem törődnek s hogy az országos beruházások, amelyekhez ezrenyi munkás kéz egzisztenciája van hozzá kötve, ki tudja mily hosszú időre kitolódna, nem nyomja a lelküket. Kossuth Ferenc, mint a legnagyobb ellenzéki párt vezére késznek nyilatkozott a miniszterelnök tervébe belemenni, ámde Justh Gyula és a néppárt fittyet hányva minden országos érdeknek, előbb a felirati vitát akarják napirendre tűzteni.

Am jó, ha az urak helyesnek találják így, viseljék érte a felelősséget. De vajjon átérik-e ennek a felelősségnek nyomasztó súlyát és ha igen, mivel tudják menteni eljárásuk frivolságát? Mert magában véve a bosszu érzete azért, hogy a nemzet verediktje ellenük döntött, nem mentesség arra, hogy most viszont ők így álljanak bosszút a nemzeten. Hiszen a nemzet a maga létfenntartási ösztöne által vezetettve éppen azért hagyta őket cserben, mert politikájuk tengelyét a meddőség, a munka megakasztása adta és most újból ezt a fegyvert akarják egy oly kormányának sze-

gezni, amely legelső feladatának tekinti, hogy az állam megakadt gépezetét minél előbb új életre keltse?

Az urak — ott az ellenzéki oldalakon — egyet-mást el akarnak mondani a választási visszaélésekről. Rendjén van. De hát sürgősebb ez minden országos közérdeknél? Hiszen lett volna erre idő az indemnitás elintézése után is. A kormány azzal, hogy előbb az indemnitást akarta tárgyalatni, nem azt célozta, hogy az ellenzék támadásai elől kitérjen. Erre nincs szüksége a kormánynak, mert nyilvánvaló immár, hogy bőségesen rendelkezik adatokkal, amelyekkel az ellenzék támadásait vissza verheti majd. Sőt nem csalódnunk, ha azt hisszük, hogy ennél a politikai vitánál az ellenzék fogja a rövidbet huzni, mert az ország színe előtt fog beigazolódni, hogy az ellenzék semmi féle eszköztől sem riadt vissza, csakbogy a választási mérleget a maga oldalára billentsé. Az ellenzéki erőszakosságoknak, a terrorizmusnak, a fenyegetéseknek olyan tárházáról van a kormánynak tudomása, hogy a maga szempontjából csak kívánatosnak tarthatja ezt a vitát, amely a politikai helyzetet a maga valódi színeiben világíthatja majd meg. Mindennek azonban csak akkor kellett volna sorra kerülnie, amikor az ország már kilábalta az eksz-leksz nyomorúságaiból. De Justh Gyula — a tizenhárom néppártival együtt — tovább akar duhajkodni...

— jul. 6.

Kazy államtitkár Ujhelyben. Kazy József földművelésügyi államtitkár, a sátoraljaujhelyi kerület országgyűlési képviselője a közeli napokban Sátoraljaujhelybe érkezik, hogy személyesen szerezen meggyőződést a mult heti katasztrófa méreteiről. Az államtitkár ezeknek a személyes impresszióknak kapcsán akarja előkészíteni az állami segélyakciót, melynek sikere érdekében őszinte lelkesedéssel s nemes, fokozott buzgósággal dolgozik.

Megszólalt a parlament.

A tokaj-hegyaljai katasztrófa az országgyűlés előtt.

A mult heti hatalmas s megrendítő katasztrófa — a Tokaj Hegyalja katasztrófája — szombaton a parlament elé került. Bernáth Béla, a mádi kerület országgyűlési képviselője — a segélyakció megindítása tárgyában interpellációt intézett gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszterhez s az a szíves készség és az a lelkes szeretet, melylyel a miniszter az érdekeinkért — a magyar föld érdekeiért — való küzdelmeinkben a segítségünkre kíván lenni, kell, hogy megnyugtassa Tokaj-Hegyalját.

S most, hogy a kárbecslések ja-

varésben már megejtettek, szomoruan kell konstatálnunk, hogy a katasztrófa méreteiről szárnyra kelt hírek nem igen vetették el a valóságot. Gyökereig hatott a pusztulás és azt a mult hétfői pogány s pokoli napot amugy tessék-lássék módra elintézni nem lehet. Komolyan s a lehetőségig fokozott áldozatkészséggel kell utnak indítani a segélyakciót és bizunk abban, hogy a vármegye vezetőemberei minden erejükkel állják majd a reájuk váró nehéz és fáradságos szerepet.

Bernáth Béla interpellációjáról és a földművelésügyi miniszter válaszárol a következőkben adunk tudósítást:

Az interpelláció.

Bernáth Béla a tokaji hegyvidéket ért mult esztendei csapást ismereti. A volt kormány — ugymond — ezen a bajokon igyekezett segíteni és egy értekezletet is tartottak e tárgyban Wekerle Sándor akkori pénzügyminiszterrel s azon kedvező megállapodás jött létre. El is készült az erre vonatkozó törvényjavaslat, amelynek értelmében az agrárkölesönök évi részletel 1911 április elsejétől fogva 25 évi egyenlő részletekben kamatmentesen lettek volna visszafizetendők. Továbbá az adóvégrehajtások iránti lépéseket is felfüggesztették és azon szőlőbirtokosoknak, akik kizárólag a szőlők jövedelméből tartják fenn magukat, inségkölesön megszavazását helyezték kilátásba. A kormány azonban lemondott s az egész ügy a pénzügyminiszteriumban hever elintézetlenül. A június 28 iki jég nemcsak az ideit, de a jövő évi termést is tönkretette, mert a gyöngébb vesszőt is le-törte. A Hegyalja megmentése csak országos segítséggel lehetséges. Szándékozik-e — kérdi a földművelésügyi minisztert — a pénzügyminiszterrel egyetértőleg az agrár-kölesöntörvény revíziójára vonatkozó törvényjavaslatot, amely törvényjavaslat az agrárkölesönök részleteinek hosszabb időre való kamatmentes visszafizetését biztosítja; továbbá a Tokaj-Hegyalja károsult szőlőbirtokosainak minden katasztrális holdat kitevő szőlőterületük után legalább 400 korona segély, esetleg kamatmentes kölesön sürgős folyósítása céljából az erre vonatkozó felhatalmazási törvényjavaslatot a t. Házban sürgősen beterjeszteni és végül a károsult szőlőbirtokosoknak szőlőbirtokuk utáni adóelírások fogantatása, a végrehajtások beszüntetése, nemkülönb ezeknek sürgős segélyezése tárgyában addig is, míg a felhatalmazási törvényjavaslat törvényerőre emelkedik, a szükséges intézkedéseket haladéktalanul megtenni?

A miniszter válasza.

Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter: T. Ház! Ha az interpelláció abból a szempontból történt, hogy a tényleg súlyosan károsult vidék lakosságát megnyugtassa, ebből a szempontból nagy készséggel járulok hozzá felszólalásommal s teendő és tett intézkedések felemlítésével, hogy a sanyaruan sujtott lakosságot megnyugtassam. A kormány kötelességének tudatában volt és mikor a katasztrófáról értesültem, azonnal a helyszínére kiküldtem egy gazdasági felügyelőt, mint a borászati közegeket, akik a kár nagyságáról nekem időközileg referáltak. Az épen most kezemhez kapott autentikus adatok szerint bátor vagyok a t. Háznak a következőket jelenteni:

A körülbelül 8700 katasztrális holdat kitevő Tokaj-Hegyalján körülbelül 2000 kat. hold szőlő teljesen elpusztult, körülbelül 2000 holdban 50—70 százalék kár esett, kisebb kár esett körülbelül 1500 holdban és érintetlenül maradt körülbelül 3000—3500 hold. A Hegyalján az idén igen fényes termés mutatkozott, olyan, amely az eddigi terméseket messze felülmulva volna. Az érintetlen, illetőleg csak kisebb kárban részesült vidékek termése, ha valami elemi csapás nem fogja érni, Tokaj-Hegyalja termésének a normaleját, ami körülbelül 90,000 hl-t szokott kitenni, el fogja érni. Feltétlenül szükséges azonban elsősorban azoknak a segítségére sietni, akiket a kár teljesen megsemmisített. Szükséges segítségükre sietni abból a szempontból is, nehogy a szőlők elhanyagolásával és a fellépő peronoszpóra és egyéb betegségek nem kezelése által esetleg nemcsak az ideit, hanem a jövő termés is veszélyeztetve legyen. Ebből a szempontból én ma csak elvi nyilatkozatokat tehetek, mert az összegeket, a miket a pénzügyminiszter ural egyetértőleg rendelkezésre bocsátani óhajtok, számszerűleg kifejezni ma még képtelen vagyok. A következő dolgok iránt azonban elvi nyilatkozatokat tehetek:

Már az előző kormánynál lépéseket tettek az iránt, hogy az agrárkölesönök, melyek 15 év alatt esedékesek, visszafizetésük szempontjából kitolassanak. En tegnap az itt jelen nem levő pénzügyminiszter ural rövid uton érintkeztem és ő elvileg hajlandónak mutatkozott ezen 15 éves kölesönök visszafizetési határidejének kitolására. Másodszor pedig gondoskodni kívánok mindenestre arról, hogy a termelők kamatmentes kölcsönökkel elláttassanak leginkább abból a szempontból, hogy a szőlőket az idén bemivelhessék, mert én ebben a nem mivelésben, igen nagy veszedelmet látok a jövő szempontjából. Az összegekre nézve ma nem tudok nyilatkozni, mert hiszen pontosan fel kell venni az összes károkat s mindazokat az egyéneket, akik ezen kölcsönre rászorulnak, mert hiszen vannak ott olyan egyének is, kik hála Isten, ezen kölcsönre nem szorulnak. A harmadik intézkedésem az volt, hogy rendelkezésre bocsátottam a t. Ház viccellériskolának egész személyzetét, akik különösen a szegényebb szőlőgazdákat betanítsák azon szempontból, hogy a megsemmisített szőlőt milyen uton-módon lehet fenntartani és milyen utakat kell követniök, hogy a szőlőket a jövőben fenntartani lehessen. A továbbiakra nézve, mihelyt a pénzügyminiszter ural érintkeztem, részletes felvilágosításokkal fogok szolgálni. Kérem, méltóztassék válaszat tudomásul venni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Tudomásul.

Bernáth Béla: Tudomásul veszem és kérem a földművelésügyi miniszter urat, hogy ne csak az illetők megnyugtására tegyen nyilatkozatot, hanem mivel igen nagy szükség van rá és a nép igen nagy nyomorúságban van, minél hamarabb intézkedjék, hogy a szegény ember oda jusson, hogy szőlőjét mivelhesse és egzisztenciáját el ne veszítse. (Helyeslés.)

VÁRMEGYE és VÁROS.

(Az ipartestületi választások miatt. Több ízben írtunk már azokról az előzményekről, melyek tárgyilagosságot adtak az indokait az ipartestületi választások elhalasztásának. Megvilágítottuk már azokat a szerepeket, melyeket — a dolog kapcsán — Farkas Andor árvaszéki ülnök és dr. Buza Barna iparhatósági biztos játszottak végig. És a közelmúlt napok most újabb fejezetet illesztettek az ipartestületi választások történetébe. Meczner Gyula főispán Farkas Andor árvaszéki ülnök és dr. Buza Barna iparhatósági biztos ellen az 1886. évi XXII. t. c. 91. §. alapján, az ugyanezen törvény 90. §-ba ütköző vétség: a hivatali kötelesség megsértése és hanyag teljesítése miatt elrendelte a fegyelmi eljárást és dr. Buza Barna iparhatósági biztost egyszerűen ezen állásából egyidejűleg felfüggesztette. A hosszadalmas s minden részletre kiterjedő indoklás a tények egész seregét sorakoztatja fel Farkas Andr. és dr. Buza Barna ellen. — A városi tanács dr. Buza Barna helyére iparhatósági biztosul Ehlert Gyulát delegálta s már a legközelebb megejtendő ipartestületi választásra választási biztosul Pataky Miklós főjegyzőt küldte ki.)

(A közigazgatási bizottság ülése. Zemplénvármegye közigazgatási bizottságának július havi rendes ülése folyó hó 11-én délelőtt fog lefolyni Sátoraljúj helyben, Meczner Gyula főispán elnökletével.)

(A parnói segédjegyzőség. A Parnó községben rendszeresített és lemondás folytán megüresedett 1000 kor. javadalmazással egybekötött segédjegyző anyakönyvvezető helyettesi állás betöltésére pályázat nyitott. Mindazok, kik az állást elnyerni óhajtják, — a képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványokat folyó hó 15-én délután 5 óráig kötelesek Nemes Sándor gálzseési főszolgabíróhoz juttatni. A választás Parnó községben a körjegyzői hivatalban folyó hó 19-én délután 3 órakor fog megtartatni. — Ugyancsak itt említjük meg, hogy Haraszthy Miklós, a homonnai járás főszolgabírája az 1000 korona fizetéssel rendszeresített göröginyei segédjegyzői állásra hirdetett pályázatot. Pályázati határidő: július 15 s a tót nyelv bírása megköveteltek. A választás kiírására csak később fog sor kerülni.)

Harcok előtt.

A képviselőtestület csatasorba szólítja a város polgárságát.

Maga a küzdelmes és véres valóságokkal hadakozó élet foglalkoztatta kedden délután a város képviselőtestületét. Nagy s nehéz problémák kerültek elébe és azokat a hangokat, melyeknek a keddi rendkívüli közgyűlés adott kifejezést, a keserves tények és a Sátoraljúj hely fejlődésében bekövetkezett stagnáció szóaltatták meg.

Messzire érő és a jelentőségükben egy-kettőre föl sem mérhető konzekvenciákkal járna, ha az eddig Töketeresre tervezett új cukorgyár Sátoraljúj helyben épülne föl. A jövő zenéjét nem hősi s harcias dallamok, de a gyárkürtök bugása adja majd meg: az a cukorgyár olyan lendülettel vinné előre ipari és kereskedelmi forgalmunkat, aminek korszakos nyoma maradna Sátoraljúj hely életében. A város vezetőembereinek mindent el kell követniök s a képviselőtestületnek minden eszközt fel kell használnia és el kell mennie a legvégső határokig az akció sikere érdekében: akkor értékekkel járna az új cukorgyárnak Sátoraljúj helyben való felállítására.

A másik kérdés, ami a csatasorba szólítja a város polgárságát: a sárospataki járásbíró. Tény s letagad-

hatatlan tény, hogy keservesen hatna Ujhely fejlődésére a sárospataki járásbíró főlállítása. És ha Patakynak meg van a joga ahhoz, hogy minden erejével küzdjön a maga érdekeiért, Ujhelynek is kétségtelen joga és kötelessége, hogy a maga boldogulásáért, a maga egzisztenciális érdekeiért a legnagyobb határozottsággal és teljes erővel szálljon sikra. Az utóbbi esztendő szomorú tények elé állítottak minket: a fejlődésünkben minden vonalon visszaesés következett be, az előrehaladás elakadt és amikor ilyen keserves a helyzet, Ujhelynek a maga gazdasági, ipari és kereskedelmi hadállásait — ha élni és boldogulni akar — meg kell védenie.

Részletes tudósításunkat a következőkben adjuk:

A megjelentek.

A kedden délután lefolyt rendkívüli városi közgyűlésen dr. Reichard Salamon polgármester elnököt. A képviselőtestület tagjai közül jelen voltak: dr. Buza Barna, Alexander Vilmos, Bettelheim Sándor, Móré Dániel, Róth Bernáth, dr. Grósz Dezső, Waller Aladár, Ármágyi János, Szedlák János, Schvarezbath Lipót, Reichard Ármán, Klein Andor, Réz Gyula, Rose József, Gócs Ignác, Szöllösi Arthur, Hericz Sándor, Róth József, Róth Mór, Reichard Lajos, Schweiger Márk, Landesmann Miksa, dr. Adriányi Béla, Neumann Jenő, dr. Erényi Manó, Grünbaum Simon, Kroó József, Reichard Sándor, Radó Ödön és Kovalesik János. A tanács tagjai közül résztvettek a közgyűlésen: Farkas Andor h. polgármester, Pataky Miklós főjegyző, Schmidt Lajos rendőrfőkapitány, Kiss Ödön ügyész, Kérész Gyula főmérnök, Szöllösi Sándor főszámvevő s dr. Kellner Győző h. gazdasági tanácsos.

Napirend előtt.

Az elnök polgármester megnyitva az ülést, elsőnek Matolai Etele multikori interpellációjára válaszolt. A Kossuth szobor felállítására a napipiac áthelyezésével együttesen akadt el. A dolog történetét röviden az, hogy a napipiac egy részét már áthelyezték a tűzoltólaktanya mellett tere, mikor a közönség zugolódni kezdett az áthelyezés ellen és egyre határozottabban vert gyökeret az a meggyőződés, hogy a napipiac a tűzoltólaktanya mellett térségen rossz és alkalmatlan helyre kerül. Viszont azonban a város — a Cserepes koresma átengedése ellenében — biztosította gróf Wallis Gyulánét arról, hogy a napipiacot jelenlegi helyéről elviszi. Az egyik tény az, hogy a napipiac a tűzoltólaktanya mellett — a főkapitány jelentése szerint is — rossz és alkalmatlan helyre kerül; a másik tény ellenben meg az, hogy a piacot jelenlegi helyéről a városnak el kell vinnie és erre szerződés köti. S amikor ennyire össze van kuszálva a dolog, javasolja, hogy a napipiac kérdésének megoldása tűzessék a legközelebbi közgyűlés napirendjére. Ha a piac problémája meg lesz oldva, akkor mi sem állja majd útját a Kossuth szobor leleplezésének.

S hosszadalmas vita indult meg ezen a nyomon. Szöllösi Arthur, Schvarezbath Lipót, dr. Erényi Manó, dr. Grósz Dezső s dr. Adriányi Béla szólaltak fel s egyre markánsabban bontakozott ki a tény, hogy a napipiacot a tűzoltólaktanya mellett praktikus elhelyezni nem lehet. Végül a polgármester javaslatát fogadta el a képviselőtestület.

Az új cukorgyár.

Öszinte érdeklődéssel járt a megvitattása annak az ötletnek, hogy a 12 millió alaptőkével tervbevevett második zemplénvármegyei cukorgyár ne Töketeresben, de Sátoraljúj helyben épüljön fel. A tanács javasolta, hogy ajánljon fel a képviselőtestület a cukorgyár céljaira ingyen telket, a munkások elhelyezésére olcsó munkáslakásokat s biztosítson hosszabb időre községi adómentességet a vál-

lalatnak. Javasolta tovább a tanács, hogy alakítson a képviselőtestület egy bizottságot, mely megindítja majd az akciót, tárgyalást kezd az érdekeltekkel és felkéri a főispánt és alispánt, hogy magukévé téve az ügyet, segítsenek a város igyekezeteit diadalra vinni. A képviselőtestület a tanács javaslatát dr. Buza Barnának azon módosításával fogadta el, hogy forduljon a kiküldendő bizottság a kormányhoz is és kérje, hogy a válságot csak abban az esetben támogassa az állam, ha a cukorgyár Ujhelyben épül fel. A bizottság tagjai lettek: Dókus Ernő, Juhász Jenő, dr. Kellner Soma, Walther László, Zinner Henrik, Fejes István, Matolai Etele, Szöllösi Arthur, Bernáth Aladár, Halász József, dr. Grósz Dezső, Schweiger Márkusz, dr. Buza Barna, dr. Rosenthal Sándor, Móré Dániel, Grünbaum Simon, Róth Bernáth, Képes Gyula, Lengyel Manó s Widder Gyula.

A pataki járásbíró.

Mélyen szántott és hosszadalmas, élénk vitával járt a sárospataki járásbíró dolga. A tanács nem állt elő konkrét javaslattal, elismeri, hogy eminens ujhelyi érdek a sárospataki járásbíró felállításának megakasztása, de — amennyiben a cukorgyár Ujhelyben való felépítésénél ép azoknak a sárospataki vezetőembereknek a jóakarata reflektál a város, akik a sárospataki járásbíró felállítását mellett szálltak sikra — kívánatosnak tartja a tanács, hogy taktikai okokból egyelőre vegye le a kérdést a képviselőtestület a napirendről.

Dr. Grósz Dezső szólalt fel elsőnek és kifejtette, hogy miért nem deferál ezuttal a taktikai okosság előtt. A pataki járásbíró felállítására tárgyában döntésképpen ugyan még nem történt, de már elő kell készíteni a harcot. A pataki járásbíró ugyan sulyosan és gyökereiben ingatná meg ipari és kereskedelmi forgalmunkat. Javasolja, hogy küldessék ki egy bizottság, mely a megfelelő adatokat összegyűjtve, egy kimerítő elaborátumban fejtsé majd ki a pataki járásbíró ellen való argumentumainkat.

Dr. Adriányi Béla szerint nagyon sürgős a dolog. A kassai tábla elnöke már véleményezte a járásbíró felállítását és konkrét hírt majd csak akkor hallhatunk, ha a kormány a parlament elé terjesztette már az idevonatkozó törvényjavaslatot. Szöllösi Arthur, dr. Erényi Manó, Rose József, Kérész Gyula mind a sürgőség mellett érveltek és konstatálva azt, hogy a továbbfejlődés megkívánja, hogy Ujhely meglevő közintézményei jelenlegi hatáskörükben tartassanak meg, szálltak sikra a pataki járásbíró felállítását ellen. Dr. Buza Barna újból a régi nótát fújta és keményhangu filippikában döngött a vármegye ellen, az ellen a vármegye ellen, mely Ujhelyt megakarja fojtani. Sürgősen, minél előbb akcióra kell lépni és a bizottság memorandumát, melynek a maga meztelen valójában kell föltárnia a helyzetet, küldöttség adja majd át a kormányának.

A képviselőtestület magáévé téve az elhangzottakat, megalakította a bizottságot és fölszólította, hogy 14 nap alatt készítse el a memorandumot, mely a további akciónak adja majd meg a kiindulási pontját. A bizottság tagjai lettek: Ambrózy Nándor, dr. Haas Bertalan, Kincsesy Péter, dr. Kellner Soma, Székely Elek, Neumann Jenő, Reichard Lajos, dr. Buza Barna, dr. Grósz Dezső, dr. Róth József, Hericz Sándor és Jelenek Ádám. Az előzetes tervek szerint Grünbaum Simonnak is helyet kívánt juttatni a képviselőtestület a bizottságban, de Grünbaum azzal tért ki a megbízatás elől, hogy a patakiaknak a járásbíró felállítására irányuló akcióját jogosultnak tartja.

S a végig harcias tenorban tartott vitával befejezést is nyert a közgyűlés.

HIREK.

A nagy csata. Illelék, hogy az emberiség kézesókra járjon a Majna melletti Frankfurtra. Egy apró, öreg ember — csupa kedves szelidség és merő krisztusi szeretet — hadat üzent a leggarázdább ember nyavalyának és mintha a bibliai legendák ismétlődnének meg, az az apró öreg ember csudákat mível, Könnyen ellobogó lángolások csak a napoleoni tüzek és amikor csótül öntjük a tömjént meg az áradó szót minden jelentéktelen igyekezet elébe: szegény ahhoz az emberiség szótára, hogy illően köszönthessük doktor Erlich Pált.

Szívesen illetődünk meg, mikor a közéleti jelesek kiállanak a pódiumra és cifra mondatokkal utaznak minden tapsra és minden babérra. Egy ügyesen és bravuros hozzáértéssel kicirkalmazott szónoklat elég ahhoz, hogy egyébként szürke kiskék meg ipszilokok országos nagyságokká legyenek. — És szenzációsan hat és szenzációsan tudja a közvélemény, ha a szelvelgő szöke asszony megesalja az urát és a férj csak revolvergolyóval tudja megreparálni a dolgot. És ha csak ezeken a konturokon át kapjuk a társadalmak igaz képét: nem is csodáljuk, ha nem száll minden hozsanna Frankfurt felé és majd csak jóval a halála után kap — ha ugyan kap — szobrot az az öreg, hófehér német doktor.

Kell, hogy minden érdeklődést leköszön a maga számára a dr. Erlich arzén-preparatuma. Feketébb minden veszedelménél a vébaj és Erlich doktor ugyancsak belemegedett a herculesi munkába, hogy kitörje minden méregfogát ennek a fekete irtózatnak. A nagy csata javában áll már és ezer megbízható ujsághír van róla, hogy a frankfurti doktor lesz a győztes.

A sátoraljúj helyi Erzsébet-kórház jeles igazgató főorvosa, Chudovszky Mór e napokban levéllel fordult dr. Erlichhez és kérte, hogy a szérumát bocssázza a kórház rendelkezésére. S mihielyt megérkezik, azonnal hozzá fognak a kórház elme s bujakór osztályán az azzal való kísérletezéshez.

— Kiténtetés. Dr. Mázy Engelbert kassai tankerületi kir. főigazgatót a pannonhalmi főpáti szentszéki tanácsossá nevezte ki.

— Kirendelés. A m. kir. igazságügyminiszter Bauer Pál sátoraljúj helyi kir. telekkönyvi betétszerkesztő irnokot szolgálatátelre a szerecseni kir. járásbíró telekkönyvi osztályához rendelte ki.

— Halálozás. Mester István, árvaszéki ülnök tegnap délelőtt hosszas szenvedés után Sátoraljúj helyben elhunyt. A helyi társadalom rokonszenves, élénk szimpátiákkal körül vett tagja volt Mester István és halála széles körben keltett mély részvétet. A család a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Mester Istvánné szül. borsovai és nagyenyedi Oláh Margit és fia, István egy a maguk, valamint a többi nagyszámú rokonok nevében is mély fájdalomtömegett szívvel tudatják a forrón szeretett férj, apa, illetve rokonok: Mester István, Zemplén vármegye árvaszéki ülnökének, folyó hó 5-én d. e. 10 órakor életének 53-ik és boldog házasságának 19-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai e hó 6-án d. u. 5 órakor fognak a református egyház szertartásai szerint a helybeli köztemetőben örök nyugalomra helyeztetni.

— Sarlós vásár. Folyó hó 4-én és 5-én folyt le városunkban a Sarlós vásár, mely összes országos vásáraink közt rendszerint legcsekélyebb forgalmu szokott lenni, lévén ilyenkor üres minden kamara és nagy munka-

idő. Az állatfelhajtás közepes volt, a forgalom lanya. Az erős, sovány lovaknak van ilyenkor kelendőségük, mert a gépléshez veszik őket s addig még feljavulnak. Ipari cikkekben sem volt nagy forgalom.

— **Házasság.** Rudali Aladár, a Mezőgazdasági Bank cégjegyző-főkönyvelője július hó 12-én délután fél 1 órakor tartja esküvőjét Sátoraljaúj helyben Róth Ilonkával — Vajda József, helybeli könyvkereskedő és könyvnyomda tulajdonos s Guttmann Herminke folyó évi július hó 11-én, délután 5 órakor Sátoraljaúj helyben házasságot kötnek.

— **Az újjáépített kisállomás.** A gyártelepi kisállomás épülete immár teljesen elkészült és minden valószínűség szerint még e hó folyamán át is adja majd az üzemeltetését a forgalomnak. Praktikus s okos belső elrendezés adja meg az értéket az új épületnek, mely a külsejében is — pompásan megstilizált és magyar motívumokon felépített ornamentikájával — frappánsul hat. A Balatonvidéki vasutak állomásai épültek ebben a stílusban és a Máv. vonalain az új helyi kisállomás az első, mely ezt az izzig-vérig magyar stílust hordja magán. A terveket a vasutagazgatóság készítette, a kivitel munkája meg Klein Izidor, sátoraljaúj helyi műépítész avatottságát és pompás hozzáértését dicséri.

— **Ráczy jobban van.** Az emberszeretett hős áldozata, Ráczy Sándor homonnai vasutas, kinek tragikus sorsát a múlt héten írtuk meg, a felépülés útján van, de jobb karját a katasztrófa során elvesztette. — Hihető azonban, hogy a vasut gondoskodni fog a nemes szívű emberről.

— **A regény vége.** A regény ugy indult, mintha Bocaccio pajkos, huncut tolla vetette volna papírra és az utolsó fejezetben meg olyan színeket öltött már, amik becsületére válnának akármelyik Zóla-regénynek is. Szemrevaló, kívánatos asszony volt a Csoma Gábor tokaji földműves felesége. Rózsásan, piros jókedvvel kacagott le az arcáról az egészség és nagyon mélyen beletalált nézni az asszony ragyogó, fekete két szemébe a legényéletet élő Varga Bálint. Négy évvel ezelőtt esett meg mind ez és akkor — szó ide, szó oda — Csoma Gábor meg is egyezett Varga Bálinttal, hogy felesége vele szemben köteles a hitvesi engedelmességgel s ennek fejében Varga köteles őket eltartani. Négy év alatt Csomának négy gyermeke született, valamennyinek apaságát Varga vállalta. Néhány nappal ezelőtt azonban újabb fordulatot vett a dolog. Csoma gondolt egy nagyot és visszakövetelte Vargától a feleségét. Varga nem volt kapható a dologra, mire dulakodni kezdtek és Csoma úgy hajította egy doronggal fején Vargát, hogy az nyomban meghalt. A gyilkos férjet a csendőrség letartóztatta.

— **A vihar áldozatai.** A múlt heti nagy zivatarok alkalmával Butkán egy cigányasszonyt a vihar által kidöntött fa ütött agyon; Mezőlaborcon pedig egy férfi villámcsapás folytán vesztette életét.

— **A sárospataki tanítóképző körül.** Annak idején írtunk arról az energikus és elszánt állásfoglalásról, melylyel Miskolc törvényhatósága illetékes helyen szállt sikra, hogy a sárospataki állami tanítóképző intézet Miskolcra helyeztessék át. A kérelem megjárta már az utolsó stációt is és csak örvendő vehetjük tudomásul, hogy nem Sárospatak, de Miskolc maradt ezuttal alul. Gróf Zichy János, va'lás és közoktatásügyi miniszter értesítette ugyanis Miskolc törvényhatóságát, hogy azon kérelme, hogy a sárospataki állami tanítóképző intézet Miskolcra helyeztessék, tekintettel a szó alatt levő tanítóképzőintézetnek államosítása alkalmával a tiszamelléki ref. egyház és a közoktatásügyi kormány között szerződésben foglalt azon kikötésre, hogy az

intézet Sárospatakról el nem helyezhető, nem volt teljesíthető.

— **Jégverés.** Junius 27-én, mikor a Hegyalját tönkverte a jég, ugyan csak déli fél 1 órakor a szintén dus termést ígérő ungvári szőlőhegyeken is mogoró nagyságu jég esett, mely helyenkint az egész termést tönkretette, átlagban pedig 50% kárt okozott.

— **Lelkeszi képzések.** A múlt héten folytak le a sárospataki ref. theológián a lelkeszi vizsgálatok, melyekben 16 ifju lelkeszt nyert képzést. Az első vizsgálatot 17 tette le sikerrel.

— **Betöréses lopás.** Szabó János szépsii születésű, 29 éves, vendéglőalkalmazottat ma kísértette át a rendőrkapitányság a kir. ügyészséghez. A letartóztatott fiatal embernek az volt a bűne, hogy Malonyay Gyula nyug. kir. törvényszéki bíró kárára lopást követett el a Kazinczy-utcai 64. számú ház padlásán. Egy észrevétlen pillanatban feljutott a padlásra és miután egy nagy kofferről levette a sarkasakat, a benne levő ruhákat magához vette és a városban értékesítette. E közben jutott a rendőrség kezébe.

— **Iskolák javára.** Gróf Esterházy Móric, a gálszécsi kerület orsz. képviselője a bacsói gör. kath. iskola javára 200 koronát, a hóri ref. iskola javára 150 koronát és a szécseregési községi iskola javára szintén 150 koronát adományozott, mely nemes cselekedeteiért az illetékes iskolaszéki elnökök ez uton is hálás köszönettel adóztak.

— **Hazai földben.** Kara Mihály göröginyei gazdálkodó hosszas távollét után pár nap előtt tért baza Amerikából. A vonatból kiszállva, a homonnai állomáson rosszul lett s egy óra mulva meghalt. Hazai földben pihen.

— **Kés a gyermek kezében.** Gornyczkó Miklós bodrogszerdahelyi 5 éves fiúcska a minap szülei kertjében cseresznyét szedett. Mikor a cseresznyével telt kannát, — melyet raffiával egy galyra akasztott, — le akarta vágni, a kés a raffiát keresztül nem vágta, de végsiklott a raffián és szemébe vágódott. A kis fiút súlyos sérülésével behozták a helybeli „Erzsébet“ kórházba.

— **Ingyenes népoktatás.** Már most, a tanév befejeztével figyelmeztetjük a szülőket, hogy az 1908. évi 46. t. c. értelmében f. évi szeptember 1-től a felekezeti iskolákban is teljesen ingyenes lesz a népoktatás és sem tandíj, sem a 30 filléres nyugdíjnyújtás nem fizetendő, egyedül 50 fill. beirási díjat szedhetnek az intézetek.

— **Templomi tűz.** Kiszegésnyben múlt vasárnap kigyuladt a gör. kath. templom oltára, a tüzet azonban sikerült eloltani, mielőtt nagyobb kárt okozott volna.

— **Papnövények felvétele.** A kassai róm. kath. egyházmegyében az I. évi theológiai évfolyamra a dr. Fischer-Colbrie Ágost püspök elnökletével folyó hó 1-én megtartott konkurzuson 12 növendék vétetett fel; ezek közt kettő zempléni vármegyei illetőségű, egy amerikai.

— **A rendőrség juniusban.** A rendőrkapitány múlt havi jelentéséből vesszük a következő közérdekű adatokat: A személy- és vagyonbiztonság általában véve kielégítő volt. — Lopás büntette 4, lopás vétsége 14, egyéb bünesset vagy vétség 16 esetben fordult elő. Baleset bejelentés 25 történt jelentéktelenebb sérülésekről. A kihágási iktatóba beérkezett 126 ügydarab. A városból kiutasított, eltoloncoltatott 32 idegen illetőségű a közbiztonságot veszélyeztető egyén. Tűz 1 esetben fordult elő. A kár 6700 korona, melyből biztosítók révén 4520 korona megtérül. Öngyilkosság egy, párviadal 1 történt. Amerikába kivándorolt 6, visszatért 1 egyén. Megemlíti végül jelentésében a rendőrkapitány, hogy az utcai közvilágítás kezelése körül, a részvénytársaság ré-

széről, eddig szinte példátlan hanyagság tapasztalható. Ugyanis nemcsak egyes utcákon, hanem egész városrészekben napokig, sőt hetekig egyetlen lámpa sem ég, ami — tekintve azt, hogy az egész világítás is gyarló és elégtelen — a személy- és vagyonbiztonságra felelő hátrányos.

— **Javító és magánvizsgára előkészt** egy másodéves joghallgató. — Cim a kiadóhivatalban.

— **Teljes ellátást** nyerhet egy uri családnál egy vagy két gimn. tanuló. Cim a kiadóhivatalban.

Menyasszonyi kelengyék

beszerzésére ajánljuk Schön Sándor és Barna D. előnyösen ismert céget.

MŰVÉSZET és SZÍNHÁZ.

** **Göndör Aurél vendégjájéka.** Derüs, jókedvű színeket hozott az új helyi estékbe Göndör Aurél kicsiny artista csapata. Tegnap mutatkozott be az apró társulat a Pannónia kávéházban és hatalmas habotokkal járt az első este. A társulat lelke Göndör Aurél, ez az országosan ismert művész ember, kinek groteszk s ötletes humora frappánsan hat. Mellette a tapsok javarészt G. Karolyi Piroška aratta le, finoman elmondott és kedves, hangu szonjjaival. A társulat ma és holnap tart még a Pannónia kávéházban előadást.

** **Egy újab stáció.** A Szalóki-féle konzorcium ezer hányattatás után e napokban fejezte be Losorcon a szezonját. Nagyon szomorú eredményekkel zárult a losonci évad és javaerői már ott is hagyták — az annyi vihart megért — társulatot, mely így erősen megfogyatkozva ment hirdetni az ígét Nagyszécsénybe. Azt még meg kell említenünk, hogy az újabb magyar színészet történetében nem volt még eset rá, hogy konzorcium ilyen hosszu ideig tartotta volna fel magát.

** **A primadonna sikerei.** A fővárosi lapok — mint ismeretes — minden héten közlik a hivatalos kimutatást az azon héten történt ingatlan átruházásokról, a mik alatt a fővárosi ingatlanok tulajdonosaiban beálló személyi változást kell érteni. A vasárnapi fővárosi lapok eme kimutatásában olvashatjuk a következőket is: A pesti oldalon, Solymossy László báró VI., Aradi-utca 24. számú háza, (három emeletes) 300,000 kor. vételárért Kovaltsik Ilonára iratott át.

Hogy ebben a statisztikai hírből mi az, ami a közönséget érdekelheti, sőt egyáltalában mi a „szenzáció“? Hát először az, hogy Kovaltsik Ilona azonos — Kormos Ilonkával a miskolci színház primadonnájával, kinek ez a neve csak szinpadí neve, mert hivatalosan Kovaltsik Ilonának hívják és másodsor az, hogy ime van még — hiába sirunk és hiába jajgatunk — pálya Magyarországon, melyen pár év alatt budapesti házat lehet szerezni.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A keleni körjegyző bűnei.** Winkler Emil, volt keleni körjegyző bűneiről annak idején részletesen írtunk már. A nagyszabású pörben ma volt a törvényszéki főtárgyalás és miután Winkler minden bünt magára vállalt, az annak idején vizsgálati fogságot is ült felesége ellen — bizonyítékok hiányában és állhatatos tagadására utalva — az ügyészség elejtette a vádat. A főtárgyaláson Fornszek Béla elnökölt, a tanács tagjai dr. Nagy Béla és Fejes Ernő voltak. A vádat Eiserth István főügyész-helyettes képviselte és a védelmet Keresztessy Lajos ügyvéd látta el. Winkler Emil beismerte a bűneit és körülbelül 150 bűncselekményt — egyeseket, a kincstárt, a postát s pénzügyintézeteket 34 ezer koronával károsítva meg — vállalt magára. — Az

ügyészi vádirat 18 magánokirathamisítással, 15 csalással, 18 lopással, 60 közokirathamisítással, 49 sikkasztással és 1 folytatólagos hivatali sikkasztással vádolta. A délelőtti folyamán mintegy 60 tanut hallgatott ki a törvényszék és a perbeszédék elhangzása után, itéleltozatalra csak délután került a sor. — A törvényszék 5 évi fegyházra és az okozott károk megtérítésére ítélte Winkler Emilt.

NYILT TÉR.)*

Dr. HALÁSZ

miskolci szakorvos

„SANITOL“

száj- és fogápoló szerei.

Minden eddig létezőnél tökéletesebb és megbízhatóbb szerek,

melyek a legújabb megállapított tudományos és klinikai vizsgálatok alapján egyedül sikeres és helyesnek talált alapelvek szerint készülnek. Használati utasítás szerint eljárva, a fogakat megvédik a romlástól. Végtelen kellemes szájíz. Ideálisan tisztá száj és fogak.

Megfizethetetlen előnyük,

hogy rendszeres használat mellett megvéd a heveny fertőző betegségektől (vörheny, kanyaró, torokgyík stb.) és azért gyermekek részére már ez okból is különösen áldásos a használatuk. Ideális szép és jó fogakéfék. — Kaphatók használati utasítással.

Xrabeczy Kálmán gyógyáru és illatszertelephelyében Saujhely.

Nagy üveg szájjvíz 2 kor., kis üveg 1 kor. 20 fillér. Fogpor 1 korona. Fogkefe 1 korona 40 fillér.

*) E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő: **Dr. Adriányi Béla.**

Főmunkatárs: **Majtényi Géza.**

Helyettes szerkesztő: **Roboz Hugó.**

Laptulajdonos: **Ehler Gyula.**

HIRDETÉSEK.

A „Gresham“ életbiztosító társaság Nagymihályban és Varannón agilis s megbízható

alügynököt

keres.

Tudakozódás e lap kiadóhivatalában.

Erzsébet-Sósfürdő

BUDAPEST-KELENFÖLD.

Telefon 40—84. Villamos közlekedés

A modern kor igényeinek megfelelőleg berendezve: gőzfűtés, villamos világítás. Pontos kiszolgálás. **Gyógyjavallatok:** Általános gyengeség, idegszabák, izom- és izületi csúsz, köszvény, székrekedés, aranyér, alhasi vérbőség, máj és epeutak megbetegedése, főleg női bajoknál, minők: tisztulási rendellenességek, hüvely- és méhgyulladás, idült méhlob, huyutak megbetegedéseinek medencebéli lobok után visszamaradt izadmányok sterilizálásnál. Ivókúra és forró légfürdők, vibrációs massage stb. T. cz. vendégeinket kívánatra saját fogatásaink várják a vonatnál. Állandó orvosi felügyelet. A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a **fürdőigazgatóság**, amely egyszersmind a **Budai Királyi Keserűvíz** az elismert legjobb hashajtóvíz szállítását is eszközli.

